Oponentský posudek bakalářské práce

Květa FREMROVÁ: Pražská ústavní péče o sirotky a opuštěné děti v první polovině 20. století, Bakalářská práce FFUK 2012, 83 stran + 27 stran příloh

V úvodu bakalářské práce by měly být pregnantně formulovány cíle výzkumu. To zde nenalezneme – z autorčina výkladu lze dovodit, že jejím cílem je deskripce vývoje institucionálního zabezpečení.

Z hlediska pramenů a literatury je tato bakalářská práce založena na mimořádně reprezentativním souboru informačních zdrojů, za což autorka zaslouží pochvalu. Rozsáhle využívala dobové prameny a také fondy několika archivů. Ve zvláštní kapitole také věnuje těmto zdrojům kritickou analýzu. Z tohoto hlediska lze práci hodnotit jako vysloveně nadprůměrnou.

Práce je přehledně a logicky členěna. Autorka nejprve poskytuje vhled do předchozího vývoje a nesoustřeďuje se pouze na popis pražského prostředí, nýbrž jej také zasazuje do celkového kontextu péče zemské, resp. péče na úrovni státu. Zároveň však zde postrádám nějaké shrnující a srovnávající kapitoly. Tím myslím následující. Práce je složena z doslovných encyklopedických hesel jednotlivých institucí. Vzhledem k jejich množství se čtenář brzy začne v textu ztrácet a není vždy zcela jasné, o jak významnou instituci v daném případě jde.

Bylo by také vhodné zařadit někam na začátek také obecnou kapitolu o fenoménu opuštěných dětí v moderní společnosti. Částečně tento nedostatek nahrazuje jen kapitola 7.2.

Velmi zajímavá je kapitola o hospodaření ústavů. Přestože nedostatek pramenů autorce neumožnil vytvořit reprezentativní přehled, sonda do hospodaření Asylu pražského Jezulátka je velmi instruktivní. Poněkud mě překvapuje, že v tom velkém množství informačních zdrojů, které autorka prošla, se nepodařilo nalézt více relevantních informací.

I když z jejího textu je zřejmé, že se neztotožňuje s kolektivistickým a etatistickým pojetím sociální péče o sirotky, které se prosadilo po druhé světové válce, zasluhuje pochvalu za snahu o neutrální a věcné hodnocení problému, aniž by přejímala dnes tolik populární a zjednodušující kritiku.

Práce je koncipována jako dějiny správy – soustředí se na popis institucí a jejich fungování. Takový přístup lze považovat za legitimní, a to zvláště u bakalářské práce. Teprve v sedmé kapitole se autorka také pokusí zmapovat život v ústavech. Činí tak však především z oficiálních dokumentů, jako jsou stanovy apod. Možná je to tím, že existující prameny příliš neposkytují vhled do subjektivní reflexe aktérů. Byl bych rád, kdyby se k tomuto autorka mohla při obhajobě vyjádřit.

Doufám, že autorka hodlá ve zpracovávání tohoto tématu pokračovat i nadále, protože tato bakalářská práce je vynikajícím předpokladem pro budoucí vytvoření komplexní monografie k danému tématu. Nemám z pozice oponenta žádné zásadní výtky a naopak autorku chválím za velmi seriózní přístup.

Tuto bakalářskou práci doporučuji k obhajobě.

V Praze, dne 13. června 2012